

REFORMA SYSTÉMU PÉČE O OHROŽENÉ DĚTI

JUDr. Zuzana Zárasová

Mgr. Adam Křístek

Odbor rodiny a dávkových systémů MPSV

Základní východiska reformy

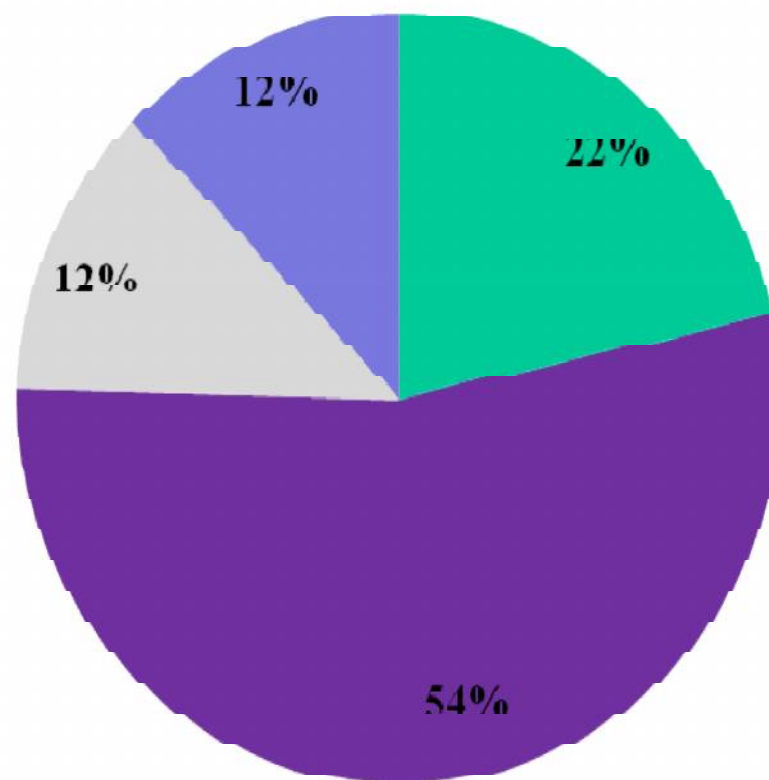
- Stav systému (poznatky z konkrétních kauz, výzkumů, analýz, komparace se zahraničními systémy)
- Mezinárodní závazky České republiky, doporučení Výboru OSN pro práva dítěte
- Judikatura Evropského soudu pro lidská práva (rozsudky v causách Havelkovi, Wallovi) a navazující opatření (schválena vládou v prosinci 2010)
- Judikatura Ústavního soudu (např. nález II. ÚS 838/07 ze dne 10. 10. 2007, II. ÚS 485/10 ze dne 13. 4. 2010, III. ÚS 3007/09 ze dne 26. 8. 2010, I. ÚS 2661/10 ze dne 2. 11. 2010, II. ÚS 2546/10 ze dne 6. 9. 2011)
- Stanovisko Nejvyššího soudu ČR zamezující umístování dětí do ústavní péče z důvodů materiálních nedostatků rodiny, zvláště pak špatných bytových poměrů
- Strategické a politické dokumenty na vládní úrovni (Národní program reforem ČR 2011, programové prohlášení vlády atd.)

Shoda na základním východisku

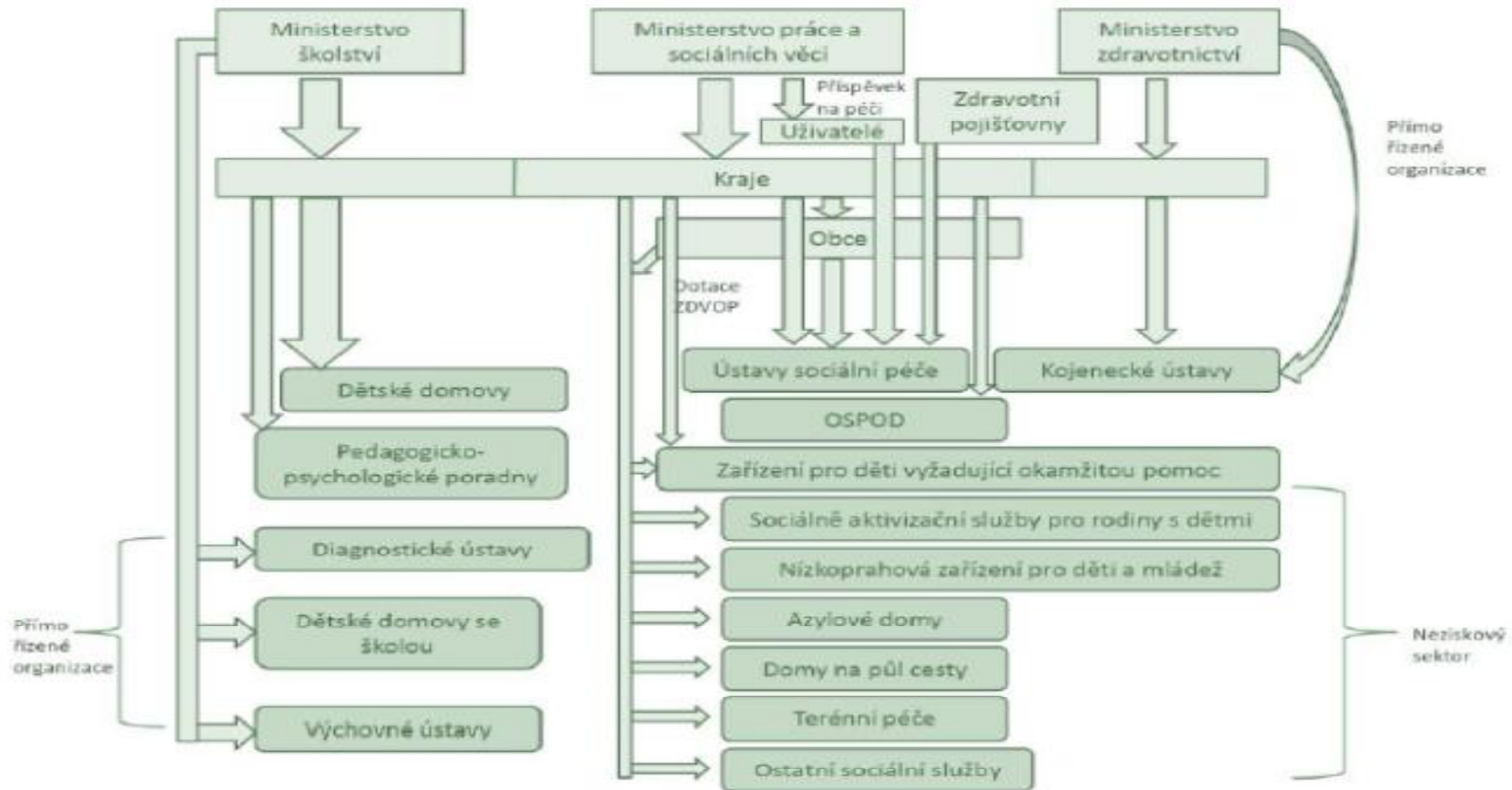
- Nejlepším prostředím pro dítě je rodina, resp. rodinné prostředí
- Bylo by ideální, kdyby každé dítě mohlo vyrůstat v rodině
- Institucionální péče by měla být poslední možností při řešení situace dítěte
- V českém systému péče o ohrožené děti je nutné provést změny

Struktura výdajů v systému péče o ohrožené děti

■ pěstounská péče ■ ústavní péče ■ činnost OSPOD ■ terénní a ambulantní služby

Složitý systém financování

Reforma systému péče o ohrožené děti - cíle

- Vytvoření sítě služeb pro preventivní práci v rodinách, ambulantních, terénních a dalších komunitních služeb specializovaných na široké spektrum situací a problémů v rodinách a dalších formách péče
- Transformace pobytových zařízení do terénních a ambulantních služeb, specializované pobytové jednotky (s nízkou kapacitou)
- Posílení kapacit orgánů sociálně právní ochrany dětí, soudů a dalších účastníků systému, jejich podpora formou vzdělávání
- Rozvoj náhradní rodinné péče (pěstounská péče na přechodnou dobu, specializovaná pěstounská péče, změna způsobu vyhledávání a příprav pěstounů, zřízení podpůrných a odlehčovacích služeb pro nové i stávající pěstounské rodiny)
- Zavedení standardů činnosti a nastavení minimálních rámců práce pro všechny subjekty v systému

Aktivity v rámci reformy

Změna systému práce orgánů sociálně-právní ochrany a soudů

Vytváření sítě služeb pro práci s rodinami a na podporu NRP

Rozvoj a profesionalizace pěstounské péče

Transformace pobytových zařízení

**N
O
V
Ý

S
Y
S
T
É
M**

Zákon o sociálně- právní
ochraně dětí
2012

Dílčí novely dalších
zákonů
2012

Nový občanský zákoník
2013/2014

Nový zákon o podpoře
rodin a NRP
2014

Národní strategie péče o
ohrožené děti

Národní akční plán na
období 2012 - 2015

Národní akční plán na
období 2016-2018

Aktivity v rámci reformy

Zapojování dětí, rodičů, společnosti (národní iniciativa Právo na dětství)

Přesměrování zdrojů

Vzdělávání všech aktérů v systému

Sjednocování (gesce, financování, metodiky, informační systém)

**N
O
V
Ý

S
Y
S
T
É
M**

Zákon o sociálně- právní ochraně dětí
2012

Dílčí novely dalších zákonů
2012

Nový občanský zákoník
2013/2014

Nový zákon o podpoře rodin a NRP
2014

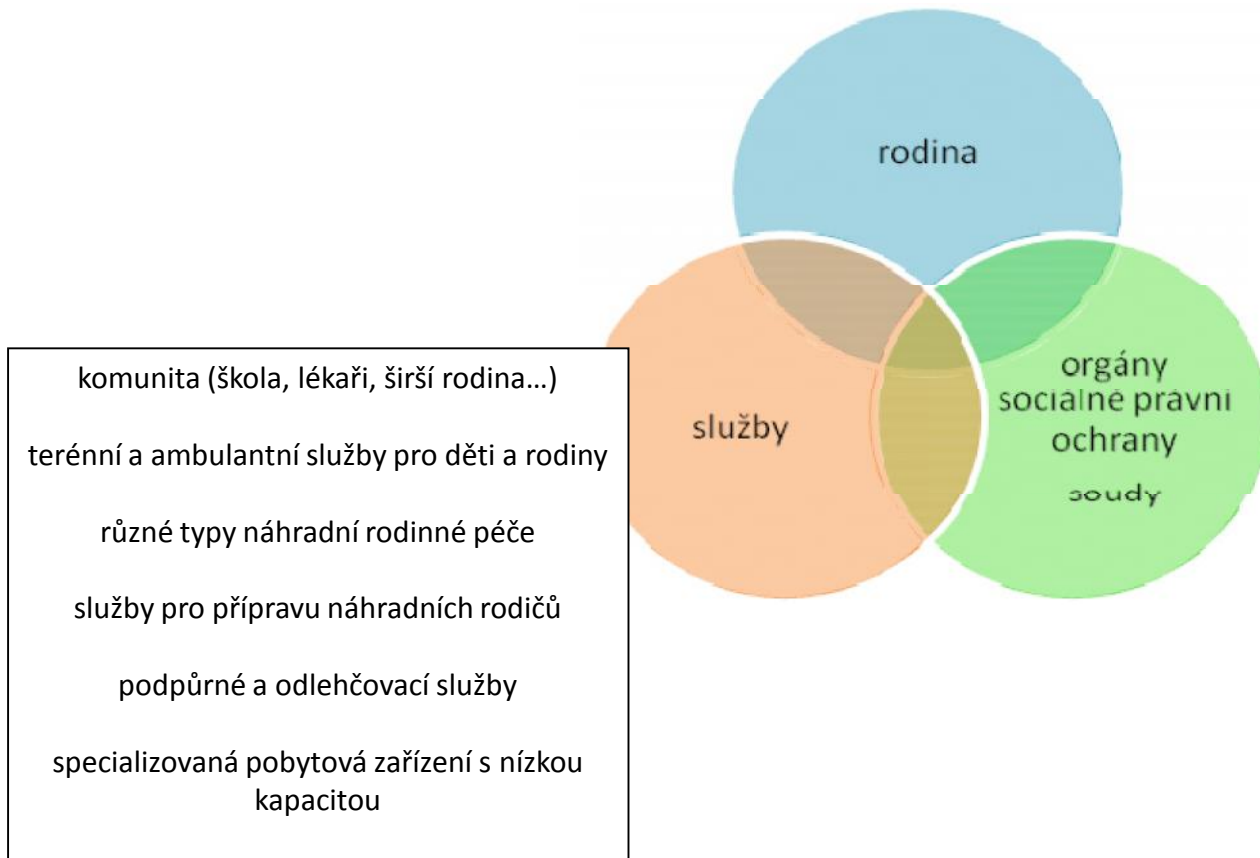
Národní strategie péče o ohrožené děti

Národní akční plán na období 2012 - 2015

Národní akční plán na období 2016-2018

Nový systém péče o ohrožené děti

Co je připraveno

- Novela zákona č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí
- Individuální projektu MPSV „Systémová podpora transformace a sjednocení systému péče ohrožené děti“ (od 1. ledna 2012 do 30. června 2014) – rozvoj sítě služeb pro práci s rodinami, profesionalizace pěstounské péče, změny v činnosti orgánů sociálně-právní ochrany
- Samostatný program v rámci „Norských fondů“ – prostředky na přípravu zákona o podpoře rodin, náhradní rodinné péči a systému péče o ohrožené děti; na vznik transformačních plánů jednotlivých zařízení ve spolupráci se zřizovateli (2012 – 2013). Součástí plánů bude způsob zajištění péče o děti, které jsou dnes umístovány do kojeneckých ústavů (služby pro práci s rodinami, náhradní rodinné péče a vznik specializovaných služeb pro děti se zdravotním postižením)
- Materiál „Základní principy, dílčí cíle a východiska Národní strategie ochrany práv dětí“
- Nový občanský zákoník

Základní okruhy novelizace

- **Činnost orgánů sociálně-právní ochrany** (vyhodnocování situace dítěte a rodiny, individuální plán ochrany dítěte, případové konference, výchovná opatření, kurátoři pro děti a mládež)
- **Náhradní rodinná péče**, zejména pěstounská péče
- **Činnost osob pověřených k výkonu sociálně-právní ochrany dětí** (změny při pověřování, pověření k NRP, změny v oblasti odborné způsobilosti)
- **Standardy kvality** (pro OSPOD, ZDVOP a pověřené osoby k NRP)

Pěstounská péče-profesionalizace

Pěstounská péče bude profesionalizována prostřednictvím následujících mechanismů:

- dohoda o výkonu pěstounské péče
- sjednocení hmotného zabezpečení pěstounů
- diferenciacce příbuzenské pěstounské péče v oblasti hmotného zabezpečení
- nárok na podporu a doprovázení pěstounských rodin
- zavedení standardů kvality pro práci v oblasti pěstounské péče (pro pověřené osoby)
- zvýšení kontroly výkonu pěstounské péče

Děkujeme za pozornost!

Kontakty:

zuzana.zarasova@mpsv.cz

adam.kristek@mpsv.cz